

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ)

Сердюк В. П.

Бібліографічний опис: Сердюк В. П. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ) // Якість освіти в умовах змін: наукові пошуки, педагогічна практика та предметні методики : збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Кам'янець-Подільський, 2026. С. 8–12.

Видавець: ГО «Педагогічна платформа “Якість освіти”»

Оригінальні сторінки у збірнику: 8–12

Сердюк Вікторія Павлівна

викладач психолого-педагогічних дисциплін, КЗ СОР “Лебединський педагогічний фаховий коледж”, м. Лебедин, Сумська область, Україна

Актуальність проблеми. В умовах модернізації системи фахової передвищої освіти особливої актуальності набуває впровадження ефективної системи оцінювання, що відповідає принципам студентоцентрованого підходу та є важливим механізмом забезпечення якості освіти. Така система сприяє об'єктивному оцінюванню результатів навчання, розвитку ключових і професійних компетентностей здобувачів освіти, їхньої мотивації та готовності до професійної діяльності.

Мета тез – обґрунтувати значення ефективної системи оцінювання як важливого чинника реалізації студентоцентрованого підходу та забезпечення якості фахової передвищої освіти, розкрити особливості поєднання традиційних і сучасних підходів до оцінювання, а також визначити роль оцінювання у створенні позитивного освітнього середовища, орієнтованого на розвиток і професійне зростання здобувачів освіти.

Багато хто чув вислів «стратити не можна помилувати». Відразу ж виникає питання: «Де поставити кому?» від місця якої у цьому випадку залежить життя? Але й кома в іншій фразі «оцінювати не можна цінувати» – не менш значима, адже від неї залежить віра дитини в себе. То ж де поставити кому і як організувати ефективну систему оцінювання в контексті студентоцентрованого підходу пропоную з'ясувати.

Оцінювання є невід'ємною складовою освітнього процесу, що здійснюється на системній основі та виступає необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі

навчання для визначення відповідності рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів здобуття освіти, забезпечення своєчасного коригування навчального процесу [2].

В освітньому процесі Лебединського педагогічного фахового коледжу застосовуються різні види оцінювання результатів навчальної діяльності студентів: діагностичне (попереднє – вхідний контроль знань), поточне, тематичне (модульне), підсумкове (семестрове) оцінювання, державна підсумкова атестація (атестація загальноосвітньої підготовки), атестація здобувачів фахової передвищої освіти.

Рівень досягнутих результатів навчання здобувачів освіти відображається у відомості обліку успішності та індивідуальному навчальному плані студента, а результати підсумкового контролю (атестації) та державної підсумкової атестації фіксуються у додатках до документів про освіту відповідно до чинного законодавства[3].

Що стосується вибору системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти на всіх рівнях освіти, яких доволі багато, то це питання викликало і викликає активне обговорення, широкі дискусії серед педагогів-практиків, науковців-теоретиків, батьків і громадськості [1]. При вивченні дисциплін, що формують загальні та спеціальні компетентності, передбачені відповідною ОПП, оцінювання рівня навчальних досягнень студентів нашого коледжу здійснюється за 4-бальною шкалою: оцінка «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Спираючись на власний досвід застосування чотирибальної та дванадцятибальної систем оцінювання, вважаю, що дванадцятибальна система забезпечує більш об'єктивне й точне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Незважаючи на те, що на початку вивчення кожної навчальної дисципліни здобувачі освіти ознайомлюються з критеріями оцінювання, які також розміщуються в Google Classroom, у частини студентів усе ж виникають запитання щодо виставлених оцінок, особливо за результатами виконання письмових робіт і тестових завдань. З метою забезпечення прозорості та зрозумілості оцінювання під час розроблення тестів у Google Forms та на інших цифрових платформах використовую 12 тестових завдань, кожне з яких відповідає одному балу дванадцятибальної шкали. Підсумкові результати за потреби переводяться в традиційні рівні оцінювання («задовільно», «добре», «відмінно»), а також доповнюються диференційованими завданнями різного рівня складності. Такий підхід сприяє об'єктивності оцінювання, підвищує його прозорість і допомагає студентам краще зрозуміти, чому вони отримали саме таку оцінку.

Важливим складником системи оцінювання вважаю використання схвального та підтримувального зворотного зв'язку. Є такі студенти, які бояться помилитися у своїй відповіді і тому обирають різноманітні способи аби не відповідати. В такому разі слід дотримуватись почуття міри та педагогічного такту у власних висловлюваннях і максимально підтримати студента.

У своїй педагогічній практиці застосовую різноманітні фрази-мотиватори, які особливо позитивно впливають на студентів, що втратили впевненість у власних

силах, недооцінюють свої можливості або, попри сумлінне ставлення до навчання, не досягають очікуваних результатів. Такий підхід сприяє підвищенню навчальної мотивації, розвитку позитивної самооцінки та формуванню впевненості у власних можливостях. З метою поширення цієї практики в Google Classroom із позанавчальної практики та пробних уроків розміщую добірку фраз-мотиваторів як альтернативних варіантів учительського фідбеку (зворотного зв'язку), рекомендуючи студентам використовувати їх під час проведення уроків і виховних заходів у початковій школі. Це допомагає майбутнім педагогам опановувати культуру конструктивного оцінювання та створювати позитивне освітнє середовище, у якому зворотний зв'язок стає важливим чинником розвитку, підтримки й мотивації учнів.

Уникаю під час оцінювання протиставлень студентів один одному. Стимулом в такому випадку є порівняння роботи, відповіді чи дії студента з тим як він працював раніше. Акцентую загальну увагу лише на позитивній динаміці досягнень. При труднощах в навчанні шукаю можливості поговорити зі студентом індивідуально, якщо він відвідує пари аби не створювати ситуацію колективної зневаги.

Слід завжди пам'ятати, що оцінювати потрібно відповідь здобувача освіти, а не його особистість. Коли ми вживаємо такі репліки: «ти ледачий», «ти неухважний» і т.д., то студент не знає, що в його відповіді було неправильним і чого вимагає від нього викладач.

Дуже часто педагоги використовують невизначену оцінку типу: «так, сідай...», «як сказати, м..», забуваючи, що вона є мало ефективна тому, що нічого зрозумілого для студента з приводу його оцінки викладач не сказав.

На заняттях з педагогіки та інших методик звертаю увагу студентів на специфічність роботи вчителя, оскільки йому постійно доводиться оцінювати результати навчально-пізнавальної діяльності своїх вихованців. Наголошую, що оцінка в руках педагога стає гострим інструментом, використання якого потребує великого уміння і культури. Вона може бути серйозним стимулом до навчально-пізнавальної праці здобувача освіти або, навпаки, значною перешкодою в його навчанні.

Висновки. Отже, ефективна система оцінювання є важливим чинником реалізації студентоцентрованого підходу та забезпечення якості фахової передвищої освіти. Підсумовуючи викладене, доречно звернутися до слів В. О.Сухомлинського: «Найголовніше заохочення й найсильніше покарання в педагогічній практиці – оцінка». Саме тому сучасний педагог має пам'ятати: «Оцінювати не можна, цінувати», адже від місця коми залежить філософія сучасного оцінювання.

Список використаних джерел

Оцінювання, що мотивує: формувальне, підсумкове, самостійне. URL: <https://osvitoria.media/experience/otsinyuvannya-shho-motyvuje-formuval-samostijne/>

Порецький А. Оцінювання як важливий інструмент мотивації здобувачів освіти та відстеження їх індивідуального поступу // Фахова передвища освіта. 29.01.2025. URL: <https://>

osvitafp.com.ua/2025/01/29/otsiniuvannia-iak-vazhlyvyj-instrument-motyvatsii-zdobuvachiv-osvity-ta-vidstezhennia-ikh-indyvidualnoho-postupu/

Томіліна А.О. Основні проблеми контролю і оцінювання якості знань студентів // Педагогіка вищої та середньої школи. 2010. вип. 30. С.267-273 URL:file:///D:/Downloads/OSNOVNI_PROBLEMI_KONTROLU_J_OCINUVANNA_AKOSTI_ZNAN.pdf